SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
FINLANDS ADVOKATFÖRBUND

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Lausuntopyyntönne asiassa HE 49/2018 vp

LAUSUNTO KOSKIEN HALLITUKSEN ESITYSTÄ (HE 49/2018) EDUSKUNNALLE LIIKESALAISUUSLAIKSI JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt Suomen Asianajajaliitolta (jäljempänä "***Asianajajaliitto***") lausuntoa hallituksen esityksestä liikesalaisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan, että liikesalaisuusdirektiivin kansallinen täytäntöönpano toteutetaan erillisellä lailla ja että samalla yhdenmukaistetaan liike-, ammatti- ja yrityssalaisuutta koskeva terminologia eri laeissa.

1 Erillinen laki ja terminologian yhdenmukaistaminen tärkeää ja tarkoituksenmukaista

Asianajajaliitto on aikaisemmissa lausunnoissaan[1] puoltanut liikesalaisuusdirektiivin kansallisen täytäntöönpanon toteuttamista erillisellä lailla ja terminologian yhdenmukaistamista eri laeissa siltä osin kuin toisistaan poikkeavilla käsitteillä tarkoitetaan samaa asiaa. Asianajajaliitto on katsonut, että erillinen liikesalaisuuslaki selkiyttäisi nykytilaa ja parantaisi liikesalaisuuksien suojaa. Vastaavasti Asianajajaliitto on katsonut terminologian yhdenmukaistamisen tarkoituksenmukaiseksi, koska rinnakkaisten käsitteiden olemassaolo tuottaa tarpeetonta epäselvyyttä ja antaa sijaa tarpeettomalle tulkinnalle. Tämä on edelleen Asianajajaliiton näkemys asiasta.

Luottamuksellisen tiedon määrä on yrityksissä nykyisin merkittävä, ja tiedon säilyminen luottamuksellisena on yrityksille yhä keskeisempää ja entistä liiketoimintakriittisempää. Erillinen liikesalaisuuksien suojaa parantava liikesalaisuuslaki on näin ollen tärkeä. Laki on myös omiaan viestittämään, että Suomessa liikesalaisuuksien suoja on hyvällä tasolla, ja kansainvälisestikin katsottuna liikesalaisuuksia suojataan Suomessa tehokkaasti.

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, varallisuusarvoiset immateriaalioikeudet, kuten tekijänoikeus, patentti ja tavaramerkki luetaan vakiintuneesti perustuslain 15 §:ssä turvatun

[1] Suomen Asianajajaliiton lausunto 29.11.2017 työ- ja elinkeinoministeriölle (Dnro 62/2017) ja Suomen Asianajajaliiton lausunto 20.12.2017 työ- ja elinkeinoministeriölle (Dnro 70/2017).

omaisuudensuojan piiriin. Vaikka liikesalaisuuksien suoja eroaa joissain suhteissa teollis- ja tekijänoikeuden suojasta, voidaan liikesalaisuuksienkin katsoa kuuluvan perustuslain 15 §:ssä turvatun omaisuudensuojan piiriin. Asianajajaliiton näkemyksen mukaan tämäkin puoltaa uutta erillistä liikesalaisuuslakia, koska laki olisi omiaan nostamaan liikesalaisuuksien merkityksen vastaavalle tasolle immateriaalioikeuksien kanssa, joille on jo olemassa omat erilliset lakinsa. Uuden lain myötä myös tietoisuus liikesalaisuuksien suojasta pitäisi parantua.

2 Käyttökorvaus ja sen suhde kieltoon (10 §)

Lakiluonnokseen on otettu uusi säännös, jollaista ei ole sisältynyt nykyiseen sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annettuun lakiin. Ehdotetun lainkohdan tulisi hallituksen esityksen mukaan sovellettavaksi tilanteessa, jossa vastaaja olisi saanut liikesalaisuuden suoraan tai välillisesti toiselta henkilöltä esimerkiksi ostamalla tai lisenssisopimuksen kautta ja ryhtynyt käyttämään sitä tietämättä, että liikesalaisuus on luovutettu hänelle luvattomasti. Tällaisessa tilanteessa vastaaja voisi kieltovaatimusta koskevaan vaatimukseen vastatessaan pyytää, että kiellon määräämisen sijasta hänet velvoitettaisiin suorittamaan käyttökorvausta.

Asianajajaliitto on esittänyt aiemmassa lausunnossaan, että kiellon sijaan mahdollisesti määrättävän käyttökorvauksen kohtuullisuutta arvioitaessa olisi tärkeää varmistua siitä, että vastaaja on velvollinen varmistamaan, että liikesalaisuus pysyy salaisena siitä huolimatta, että vastaaja saa käyttökorvauksen nojalla jatkaa käyttämistä. Asia on huomioitu hallituksen esityksessä kyseisen lainkohdan yksityiskohtaisten perustelujen tasolla, jossa todetaan, että tuomioistuin voisi myös asettaa edellytyksiä liikesalaisuuden hyödyntämiselle, esimerkiksi määräämällä vastaajan pitämään liikesalaisuuden salassa siten, ettei se tule yleisesti tunnetuksi.

Hallituksen esityksessä kyseistä seikkaa ei kuitenkaan ole tuotu lakitekstitasolle, mikä Asianajajaliiton näkemyksen mukaan voi tarpeettomasti luoda virheellisen käsityksen siitä, ettei käyttökorvauksen suorittajalla olisi velvollisuutta pitää liikesalaisuutta salassa. Asianajajaliitto esittää, että ehdotettua lainkohtaa olisi hyvä täsmentää tältä osin.

3 Asianosaisjulkisuuden rajoittaminen oikeushenkilössä (14 §)

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, niin hieman harhaanjohtavasta pykäläotsikosta huolimatta ehdotetussa lainkohdassa ei puututtaisi asianosaisjulkisuuteen vaan siinä säädettäisiin mahdollisuudesta rajoittaa asianosaisena oikeudenkäyntiin osallistuvien ja täyteen tiedonsaantiin oikeutettujen luonnollisten henkilöiden määrää, kun asianosainen on

oikeushenkilö. Lainkohdan seikkaperäisten perustelujen mukaan kyseistä lainkohtaa on tarkoitettu sovellettavaksi vain poikkeuksellisesti. Asianajajaliitto yhtyy tähän näkemykseen aiemman lausuntonsa tapaan ja pitää korkeaa kynnystä säännöksen soveltamiselle perusteltuna. Hallituksen esityksen mukaan säännöksen soveltaminen ei saa vaarantaa oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä. Asianajajaliitto pitää tärkeänä, että säännöksen soveltaminen ei saa myöskään asettaa osapuolia perusteettomasti eriarvoiseen asemaan.

4 Toimivaltainen tuomioistuin (16 §)

Lakiluonnoksen mukaan siviilioikeudellisia liikesalaisuusasioita koskeva toimivalta on jaettu osin rinnakkain käräjäoikeuden ja markkinaoikeuden kesken. Hallituksen esityksen mukaan käräjäoikeus on toimivaltainen tutkimaan ja käsittelemään kaikki yksityisoikeudelliset vaatimukset. Tämän ohella myös markkinaoikeudella on toimivalta tutkia ja käsitellä liikesalaisuutta koskeva yksityisoikeudellinen vaatimus tilanteessa, jossa asian vastaajana on elinkeinonharjoittaja.

Asianajajaliitto pitää mahdollisuutta ajaa liikesalaisuusasioita myös markkinaoikeudessa hyvänä asiana, etenkin ottaen huomioon monien liikesalaisuusprosessien kytkökset immateriaalioikeudellisiin asioihin, markkinaoikeuden asiantuntemus tämänkaltaisista asioista ja markkinaoikeuden suhteelliseen lyhyet käsittelyajat.

Helsingissä 3. päivänä toukokuuta 2018

SUOMEN ASIANAJAJALIITON PUOLESTA

LAATI

Panu Siitonen
Asianajaja, Hannes Snellman Asianajotoimisto Oy, Helsinki

Suomen Asianajajaliiton lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 120 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu immateriaalioikeuden asiantuntijaryhmässä.